

22130077

FINNISH A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
FINNOIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
FINÉS A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Kirjoita kommentti jommastakummasta tekstistä:

1.

Arktisen maailman paino on marraskuussa tiheimmillään, ja taivaalta sataa kuollutta solukkoa.

Puoli seitsemältä illalla vaellan Lean mekossa näyttelijälämpöön ikkunan ääreen keskittymään ja tuulenpuuskasta vavahtava iso lasiruutu näyttää pimeän veden pinnalta, johon kasvonpiirteet kerrostuvat. Minun, ja Lean. Tukka letitettynä rinkeleiksi kahden puolen päätä. Katson Hämeenpuistoon, missä levoton tuuli sylkee räntää lehmusten paljaille käsivarsille löytämättä mihin syliin asettua.

Minulla on taas ikävä sinua. Minulla on aina ikävä sinua. Tulisit tähän. Nyt. Nyt heti. Saisin katsella sinua hetken juuri ennen kuin menen näyttämölle. Kultakuparista parransänkeäsi, pureskeltuja kynsiäsi. Hiljaisuuttasi.

Nostaisit käden otsalleni niin kuin ovensuussa, kun tein lähtöä junalle. Piirsit sormellasi kulmakarvaani ja sanoit, että muista hengittää.

Hengitän, hengitän. Katselen ikkunasta tämän kaupungin kadulle, missä Lea juoksi vuosikymmeniä sitten, ja kasvot erottuvat yhä himmeinä ruudusta. Otsan yli lentää ja lentää räntää, marraskettä.

Tupakkahuoneen ovi käy takanani ja Tapion askeleet lähestyvät. Tunnistan hänet saappaiden kolahduksista.

Näytelmässä Tapio on isäni. Yleisöaulan seinällä on kuvia meistä yhdessä. Yhdessä niistä isä napittaa Lean takkia, katsoo silmiin ja antaa toimintaohjeita. Toisessa Lea on kiivennyt isolle kivelle ja nostanut leukansa edessään seisovan isänsä pääläelle. He tähyävät samaan suuntaan, ja Lea hymyilee, mutta isän silmiin on noussut kipeää kastetta. Se on heidän viimeinen hetkensä yhdessä, kesällä 1918. Minun ei tarvitse kuin vilkaista kuvaa, kun iholla tuntuu Tapion läheisyys, hiukset kutittamassa leuan alla ja hikininen, väkevä tuoksu.

Seinällä on myös kuva, missä isä on tarttunut Leaa käsivarresta kuin räsynukke, ja riepottaa tätä eteenpäin. [...]

Minä olen Lea. Oikeastaan olen jo kuollut nainen, vaikka olenkin tässä vasta kaksitoista. Eikä minulla muuta historiaa olekaan kuin se, minkä kykenen kuvittelemaan. Minusta Leaan, Leasta minuun.

Mielessäni vilisee Lean puhetta, sitä, mitä se voisi minulle puhella, jos tulisi luokseni, se lettipää, jonka kuvan Sauli toi minulle harjoitusten alussa ja kertoi saaneensa yhdeltä edesmenneeltä sukulaiseltaan. Hän oli teettänyt siitä minulle oman kopion ja laski sen käteeni, valokuvan, jossa tyttö seisoo rinkeliletit ohimoillaan, roikottaa nukkeaan kädestä ja hymyilee kainaloista puristavassa mekossaan. Voi, että olen sitä kuvaa tuijotellut ja kuulostellut, mitä tuo tietää. Kunnes se alkoi puhua minussa. Kaikkea sitä, minkä tarvitsen löytää rivien välistä ja saada ihohuokosiini, että Leasta tulee elävä.

Lea heiluttaa minulle kuvasta ruutumekkoon puettua nukkeaan ja kysyy, mihin leikkiin uskallan ryhtyä.

Helena Kallio, *Ennen kuin sielu puutuu* (2006)

2.

Tule suuri myrsky

Tule suuri myrsky, kaada
nämä turhat talot, savupiiput, peitä
kämmenelläsi suut, jotka ajan ilmaa
ahmia tahtovat.

- 5 Tule iso tuuli, puhu
nuo turhien lupausten kynttilät sammuksiin.

Tule myrsky, pyöritä minuakin maata pitkin,
että marraskesi, joka pinnalleni kuoli,
iholtani irtoaisi.

- 10 Tule tuuli, vie mukanasani minunkin sanani,
joilla kouluni opettivat minut
puheeni peittämään.

Ja ruoho ja puut, on aika jo nousta
kapinaan, nostaa pienet linnut ja meidät maasta.

- 15 On jo aika luoda varjo
kiiltävään autojen, tiilisten kirkkojen ylle,
pestä ilma ja vesi.

Tule hiljaisuus,
tuulen laulu, kesäiltojen tuoksu.

Aki Luostarinen, *Mennyt on vieras maa* (2002)